

عنوان مقاله:

جنبش های اجتماعی و نقش رهبران (مطالعه موردی: نقش دکتر مصدق در جنبش ملی شدن صنعت نفت)

محل انتشار:

فصلنامه سیاست، دوره 3، شماره 11 (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 15

نویسنده:

امیرحسین وزیریان - دانشجوی دکتری مسایل ایران دانشگاه تربیت مدرس

خلاصه مقاله:

تاریخ معاصر ایران صحنه وقوع جنبش هایی بوده که در دوره های زمانی مختلف با ایجاد شرایط و بسترهای لازم و درپاسخ به بحران و محرومیتی به وجود آمده و هر یک کامیابی ها و ناکامی هایی داشته اند. جنبش ملی شدن صنعت نفتایران هم از جمله این جنبش ها بود که در سال های آغازین جنگ سرد و در پاسخ به منازعه نفتی ایران و انگلستان به وجود آمد و با بسیج عمومی مردم توانست دست بیگانگان را از صنعت نفت و مداخلات سیاسی کوتاه و متعاقب آن با به قدرت رساندن دکتر مصدق در دوران فترت سیاست، حکومتی ملی ایجاد کند. اما این حکومت ملی دیرپا نبود و با وقوع کودتا به عمر آن خاتمه داده شد. پیروزی و ناکامی جنبش ها به مجموعه عوامل عینی و ذهنی وابسته است. از جمله عواملی چون: رهبری، سازماندهی و بسیج مردمی، ایدیولوژی، ساختارهای سیاسی، وضعیت اقتصادی و تاثیرپذیری های خارجی. یکی از مهم ترین متغیرها نقش رهبری جنبش ها است. جنبش ملی شدن در سطح کلان توسط دکتر مصدق و آیت الله کاشانی و در سطوح دیگر توسط رهبران به گروه ها و احزاب سیاسی رهبری می شد. این مقاله می کوشد تا باتمركز بر نقش رهبری دکتر مصدق به بررسی زمینه های ناکامی جنبش ملی شدن صنعت نفت بپردازد.

کلمات کلیدی:

جنبش ملی کردن صنعت نفت، مذاکرات نفتی، حزب توده، بحران اقتصادی، رفراندوم

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/803558>

